👩‍🏫 מהדורה למורה – ״״״גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו״״״

דף תרגול קצר: הטקסט, חמשת שלבי פירוק השאלה, מיון לפי ממדים, שאלות בחירה, כתיבה וכרטיס יציאה. כתבה · כיתה ח׳ · מסלול רגיל.

⏱️ כ־35–45 דקות. השאלות לקוחות מהטקסט שבאתר (עמוד ״תרגול״ ו״פרקו את השאלה״). תשובות מלאות לדוגמה – גם במהדורה למורה של החוברת המלאה.

🔑 מפתח תשובות

א׳ 1 · מסמנים: ״ציינו״ · ״שלושת המסלולים״ | ממד: איתור מידע | מה עליי לעשות: למצוא בפסקה 2 את שלושת המסלולים ולכתוב את כולם. | התשובה חייבת לכלול: מסלול 1 – קריאה עם ילדים בספרייה; מסלול 2 – ביקורי שכנים מבוגרים; מסלול 3 – יום איסוף מזון

א׳ 2 · מסמנים: ״הסבירו״ · ״דבריה של רבקה״ · ״הבדל גדול״ | ממד: פרשנות והיסק | מה עליי לעשות: להסביר מה ההבדל בין שתי המילים ומה הוא מלמד על היחסים בין רבקה לאדיסו. | התשובה חייבת לכלול: ההבדל: עזרה – מישהו חלש ומישהו חזק; ביקור – קשר שווה בין חברים; ראיה מהטקסט: שניהם מלמדים זה את זה; משמעות לרבקה: היא מרגישה מכובדת

א׳ 3 · מסמנים: ״האם אתם מסכימים״ · ״נמקו״ · ״דוגמה״ · ״ההתמדה״ | ממד: הערכה וביקורת | מה עליי לעשות: לכתוב אם אני מסכים/ה, לנמק ולהביא דוגמה אחת מחיי או מהכתבה. | התשובה חייבת לכלול: עמדה ברורה; נימוק; דוגמה מהחיים או מהכתבה

ב׳ 1 · 1–א · 2–ה · 3–ד · 4–ג · 5–ב

ב׳ 2 · 1 – איתור מידע · 2 – איתור מידע · 3 – פרשנות והיסק · 4 – פרשנות והיסק

ב׳ 3 · 1 – ב (חצי שנה) · 2 – ב (ממיינים ואורזים חבילות)

ג׳ 1 · שאלה 9 · הערכה וביקורת · חייבת לכלול: בחירת מסלול אחד; נימוק אישי; נימוק המבוסס על פרט מהכתבה (יש לקבל כל עמדה מנומקת)

🎟️ כרטיס יציאה

תשובות אישיות. כדאי לאסוף ולבדוק: האם התלמידים והתלמידות מזהים מילת שאלה ויודעים מה היא דורשת?

✏️ דף התלמיד/ה – ""גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו""

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה · כיתה ח' · מסלול רגיל

כתבה

"גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו"

בני נוער מהשכונה מתנדבים בספרייה, אצל שכנים מבוגרים וביום איסוף מזון – ומספרים מה קיבלו בחזרה

1. ביום שלישי בארבע אחר הצהריים, כשרוב בני הנוער בשכונה כבר בבית, הספרייה העירונית מתמלאת בקולות של ילדים קטנים. ליד כל שולחן יושבים ילד מכיתה א' ונער או נערה מכיתה ח', וביניהם ספר פתוח. "בהתחלה הוא בכלל לא רצה לקרוא," מספרת מאיה, בת 13, "אז התחלנו מספר עם הרבה תמונות. היום הוא כבר מבקש ממני להחליף תפקידים – הוא קורא ואני מקשיבה."

2. מאיה היא אחת מעשרים ושמונה בני נוער שהצטרפו השנה לקבוצת ההתנדבות של השכונה. הקבוצה פועלת בשלושה מסלולים: קריאה משותפת עם ילדים צעירים בספרייה, ביקורים קבועים אצל שכנים מבוגרים שגרים לבד, ויום איסוף מזון שמתקיים פעם בחודש לפני החגים. כל מתנדב בוחר מסלול אחד, ומתחייב להגיע לפחות פעם בשבוע במשך חצי שנה.

3. במסלול הביקורים התנדב השנה אדיסו, בן 14. כל יום חמישי הוא עולה לקומה השלישית בבניין שליד ביתו, אל רבקה, אישה בת 86. "בפעם הראשונה הייתי לחוץ. לא ידעתי על מה מדברים עם מישהי שמבוגרת ממני בשבעים שנה," הוא צוחק. "התברר שיש הרבה נושאים. היא לימדה אותי לשחק שש־בש, ואני לימדתי אותה לשלוח תמונות לנכדים שלה." רבקה מוסיפה: "הוא לא בא לעזור לי. הוא בא לבקר אותי. זה הבדל גדול."

4. יום איסוף המזון הוא האירוע הגדול של הקבוצה. מוקדם בבוקר עומדים המתנדבים בכניסה לשלוש חנויות מכולת בשכונה, מחלקים לקונים דף עם רשימת מוצרים יבשים – אורז, פסטה, שמן, שימורים – ומבקשים להוסיף מוצר אחד לסל התרומות. בערב ממיינים את המוצרים בחדר הספורט של המתנ"ס ואורזים אותם בחבילות. "בפעם האחרונה מילאנו מאה ועשרים ארגזים," אומר עלי, בן 13, "אבל מה שזכור לי במיוחד זה אישה אחת שקנתה שקית קמח בשבילנו ואמרה שפעם גם היא קיבלה חבילה כזאת."

5. נועה גבאי, רכזת הקבוצה, מסבירה שההתנדבות טובה לא רק למי שמקבל את העזרה. "בני נוער שומעים הרבה שהם רק בוחרים לבהות במסך ושלא אכפת להם," היא אומרת. "כאן הם מגלים שהם אחראים, שסומכים עליהם ושיש להם מה לתת. ראיתי נערים ביישנים שהפכו למובילי צוותים." לדבריה, הקושי הגדול הוא ההתמדה: "קל להתלהב בשבוע הראשון. ההישג האמיתי הוא להגיע גם בשבוע העשירי, כשיש מבחן או כשקר בחוץ."

6. בסוף השנה נפגשו המתנדבים לערב סיכום. כל אחד כתב על פתק משפט אחד שלמד. דניאל כתב: "גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו." מאיה כתבה: "לפעמים מספיק להקשיב." אדיסו לא כתב כלום – הוא פשוט הראה לכולם תמונה שרבקה שלחה לו לבד, בפעם הראשונה בחייה.

📚 **מילים חשובות: מסלול** – דרך פעילות אחת מתוך כמה אפשרויות · **מתחייב** – מבטיח לעשות משהו · **ממיינים** – מסדרים לפי סוגים · **רכזת** – האחראית שמארגנת את הקבוצה · **ביישנים** – שמתביישים ומדברים מעט · **ההתמדה** – להמשיך לעשות משהו לאורך זמן, גם כשקשה

חלק א' – מפרקים את השאלה בחמישה שלבים

💡 לכל שאלה: ① קראו עד הסוף ② כתבו מה השאלה כבר מספרת ③ סמנו בעיפרון את מילת השאלה ואת מילות המשימה ④ בחרו ממד וכתבו מה עליכם לעשות ⑤ ענו במשפטים מלאים.

1. ציינו את שלושת המסלולים של קבוצת ההתנדבות. (שאלה 1 בטקסט · 9 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

2. הסבירו את דבריה של רבקה: "הוא לא בא לעזור לי. הוא בא לבקר אותי. זה הבדל גדול." (שאלה 4 בטקסט · 11 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

3. הרכזת אומרת שהקושי הגדול בהתנדבות הוא ההתמדה. האם אתם מסכימים? נמקו ותנו דוגמה מחייכם או מהכתבה. (שאלה 8 בטקסט · 13 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

חלק ב' – מילות שאלה, ממדים והבנה

1. התאימו כל מילת שאלה למה שהיא מבקשת לעשות. כתבו את האות המתאימה.

#	מילת השאלה	האות		מה עליי לעשות?
1	למי מיועד	_____	**א**	לזהות את קהל היעד לפי רמזים
2	העתיקו / מצאו	_____	**ב**	לכתוב פרטים בלי להסביר
3	לדעתכם / הביעו דעה	_____	**ג**	למצוא סיבה – כתובה או מוסתרת
4	מדוע / למה	_____	**ד**	לנקוט עמדה אישית
5	ציינו / מנו	_____	**ה**	להעתיק מילים מדויקות מהטקסט

2. מיינו: לאיזה ממד שייכת כל שאלה? סמנו ✔ בעמודה המתאימה.

#	השאלה	🔍 איתור מידע	🧩 פרשנות והיסק	⚖️ הערכה וביקורת

1	מה מתחייב כל מתנדב לעשות לפי פסקה 2?	◯	◯	◯
2	כיצד אוספים המתנדבים את המזון ביום האיסוף? תארו את השלבים לפי הסדר.	◯	◯	◯
3	מה ניתן להסיק על האישה שקנתה שקית קמח (פסקה 4), ומדוע עלי זוכר אותה במיוחד?	◯	◯	◯
4	מה תפקיד הפסקה האחרונה בכתבה? הסבירו כיצד היא מתקשרת לכותרת.	◯	◯	◯

3. בחרו את התשובה הנכונה לפי הטקסט. הקיפו את האות.

1. כמה זמן מתחייב כל מתנדב?

◯ א. חודש אחד

◯ ב. חצי שנה

◯ ג. שנתיים

2. מה עושים המתנדבים בערב של יום האיסוף?

◯ א. קוראים ספרים

◯ ב. ממיינים ואורזים חבילות

◯ ג. משחקים שש־בש

חלק ג' – כותבים תשובה מלאה

1. איזה מן המסלולים בכתבה הייתם בוחרים להתנדב בו? הביעו דעה ונמקו בשני נימוקים, אחד מהם מתוך הכתבה. (שאלה 9 בטקסט · הערכה וביקורת)

💡 לפני שעונים: סמנו את מילות השאלה וכתבו לעצמכם "מה עליי לעשות". אחר כך ענו: עמדה + נימוקים + קשר לטקסט.

☐ פתחתי במילים מהשאלה ☐ עניתי על כל חלקי השאלה ☐ נימקתי וקישרתי לטקסט

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילת שאלה אחת שלמדתי לזהות היום ומה היא דורשת: _____
2. השלב מתוך החמישה שהכי עזר לי: _____
3. שאלה שעדיין קשה לי לפרק: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟